

Bijlage: wezenlijke wijzigingen Wmo verordening

1. Samenvoeging verordening en besluit

De conceptverordening betreft een samenvoeging van de huidige Verordening individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2007 gemeente Schiermonnikoog en het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Schiermonnikoog. Hiervoor is gekozen vanwege een uitspraak van de Rechtbank Arnhem d.d. 8 september 2008 en de advisering naar aanleiding daarvan door juridisch vakspecialisten van Schulinck.

Kern van de genoemde uitspraak is dat de bevoegdheid, te bepalen in welke situaties een eigen bijdrage wordt opgelegd en wat de omvang van deze eigen bijdrage is, niet door de gemeenteraad aan het college kan worden gedelegeerd.

In de huidige verordening is wel sprake van delegatie van deze bevoegdheid aan het college. Het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Schiermonnikoog, dat door het college is vastgesteld, bepaalt op dit moment wanneer er een eigen bijdrage wordt opgelegd en wat de hoogte daarvan is. Door dit besluit in de conceptverordening te integreren, komt er een einde aan deze delegatie.

Met de samenvoeging van de verordening en het besluit is een groot aantal bepalingen aangepast.

2. Meer ruimte voor maatwerk

Het verstrekken van individuele voorzieningen aan burgers is het leveren van maatwerk. In de conceptverordening wordt daar uitdrukkelijker op aangestuurd.

Dat er meer ruimte voor maatwerk wordt geboden blijkt bijvoorbeeld uit de toelichting op het begrip "goedkoopst adequate voorziening". In de concepttoelichting wordt (op pagina 8) expliciet aangegeven, dat hierbij ook gekeken dient te worden naar de omstandigheden en de behoeften van de gebruikers. In de huidige toelichting van dit begrip staat vooral het kostenaspect centraal.

3. Laten vervallen primaat losse woonunits

De huidige verordening bevat een bepaling "primaat losse woonunits" (artikel 17). Op grond van deze bepaling wordt, bij een noodzakelijke duurdere woningaanpassing aan een eigen woning, allereerst gekeken of er een losse woonunit kan worden geplaatst.

Bij invoering van de Wmo is ervoor gekozen deze bepaling op te nemen (de vroegere Wvg kende geen primaat losse woonunit). Verwacht werd dat de losse woonunit een besparing op zou leveren op de kosten van woningaanpassingen, mede omdat een losse woonunit kan worden hergebruikt. In de praktijk blijkt deze verwachting echter niet uit te komen. De aanschaf, maar ook het hergebruik van de units blijkt kostbaar en niet altijd eenvoudig te realiseren.

Een primaat dient het uitgangspunt voor iedere beoordeling te kunnen zijn. Het verliest echter die waarde als het in de praktijk niet uitvoerbaar is. Met het laten vervallen van het primaat in de conceptverordening, wordt de losse woonunit één van de mogelijke oplossingen voor een probleem bij het wonen.

4. Verhoging van de vergoeding voor verhuis- en herinrichtingskosten

Bij woonvoorzieningen wordt het primaat van verhuizen gevoerd. Dit houdt in dat, bij duurdere woningaanpassingen, eerst wordt gezien of het verhuizen naar een andere woning een goedkopere adequate oplossing is.

De hoogte van de vergoeding voor verhuis- en herinrichtingskosten bedraagt, ongeacht de kosten, op dit moment € 2.750,-. Dit bedrag is laag als het wordt vergeleken met de verhuiskostenvergoeding bij een gedwongen verhuizing als gevolg van renovatie of sloop van huurwoningen, waarvoor een wettelijk minimum geldt van € 5.138,88.

Het hanteren van een lage vergoeding heeft bovendien tot gevolg, dat verhuizen ook al bij relatief goedkope woningaanpassingen als serieuze optie moet worden meegewogen. De mogelijkheden voor een burger, een voorziening te verkrijgen voor het aanpassen van de huidige woning, worden daarmee te zeer beperkt. Zeker als die worden vergeleken met de mogelijkheden voor het aanpassen van een eigen auto, waarvoor een vergoeding tot maximaal € 15.000,- kan worden verstrekt.

Gebruikers van voorzieningen zijn ook het minst tevreden over de verhuiskostenvergoeding. Dit blijkt uit de beide onderzoeken klanttevredenheid, die SGB0 in 2007 en 2008 onder onze burgers heeft verricht. Overigens geven beide onderzoeken geen antwoord op de vraag, waarom gebruikers het minst tevreden zijn over deze voorziening.

In de conceptverordening is de hoogte van de vergoeding voor verhuis- en herinrichtingskosten verhoogd tot een bedrag van € 4.500,-, ongeacht de kosten. De vergoeding is daarmee afgestemd op de gemiddelde kosten van een traplift in bruikleen. Met het verhogen van de vergoeding tot dit bedrag wordt de keuzemogelijkheid voor burgers vergroot. Burgers met woonproblemen, voor wie zowel verhuizen als een traplift in bruikleen een adequate voorziening is, mogen straks kiezen tussen beide opties.

5. Aanpassing tarief persoonsgebonden budget voor huishoudelijke hulp

A: Verhoging van het tarief voor een particuliere hulp

Het PGB tarief huishoudelijke hulp bedraagt momenteel 75% van het hoogste uurtarief van de geselecteerde leveranciers, als met dat budget een particuliere hulp wordt ingeschakeld. Dit tarief biedt soms echter onvoldoende ruimte voor het inhuren van zo'n hulp. Dit is het geval als de betreffende hulp niet valt onder artikel 5 van de Wet op de Loonbelasting (vrijstelling loonbelasting en premies voor een alfa-hulp). In de conceptverordening is het percentage van 75 % daarom verhoogd naar 80%, en wordt expliciet bepaald dat een budgethouder vanuit het budget minimaal de kosten van het minimumloon moet kunnen betalen.

B: Vereenvoudiging niet te verantwoorden bedrag

Op grond van de huidige regeling hoeft een budgethouder 1,5 % van het budget voor huishoudelijke hulp, met een minimum van € 250,- en een maximum van € 1.250,- per jaar, niet te verantwoorden. Het gaat hier om een bepaling overgenomen uit de AWBZ. De regeling is opgenomen zodat de budgethouder daaruit telefoonkosten, administratiekosten, kosten voor het inwinnen van advies, lidmaatschap Per Saldo etc kan voldoen.

In de praktijk blijkt de regeling onnodig complex. Via de conceptverordening wordt daarom geregeld dat er een vast bedrag van € 150,- niet hoeft te worden verantwoord. Ervaring leert dat dit bedrag over het algemeen voldoende ruimte biedt om daaruit genoemde kosten te voldoen.

6. Laten vervallen van besparingsbijdrage

De huidige regeling kent de besparingsbijdrage voor vervoershulpmiddelen die een alternatief vormen voor de fiets (scootermobiel, driewiel fiets, tandem etc). Door de Centrale Raad van Beroep is echter recent bepaald, dat het vragen van een besparingsbijdrage niet is toegestaan. De besparingbijdrage is daarom in de conceptverordening niet meer opgenomen.

Gedachte achter het vragen van een besparingsbijdrage was, dat de verstrekking van een vervoersvoorziening de gebruiker een besparing oplevert op de kosten van ander vervoermiddel (er hoeft geen fiets te worden aangeschaft).

De besparingsbijdrage is geen eigen bijdrage. Een eigen bijdrage wordt gevraagd omdat van de gebruiker mag worden verwacht dat die bijdraagt in de kosten (de gedachte achter beide bijdragen is dus anders). Het vragen van een eigen bijdrage voor vervoersvoorzieningen blijft wel toegestaan.

7. Gelijkschakeling huurwoningen en eigen woningen bij inning eigen bijdragen

In de huidige regeling wordt, op basis van een AMvB (het Besluit maatschappelijke ondersteuning), een maximale termijn van drie jaar gehanteerd voor inning van een eigen bijdrage voor aanpassing van een eigen woning.

Bij aanpassing van een huurwoning wordt deze maximale termijn niet dwingend voorgeschreven gehanteerd en wordt die op dit moment ook niet gehanteerd.

In de praktijk blijkt dat verschil tussen huurwoningen en eigen woningen onredelijk kan uitwerken. Het kan voorkomen dat de huurder van een woning meer dient bij te dragen aan een woningaanpassing dan de woningeigenaar die in dezelfde omstandigheden verkeert. Om die reden wordt in de conceptverordening de maximale termijn van drie jaar ook bij huurwoningen gehanteerd.

Huurders, aan wie in de afgelopen jaren periode een eigen bijdrage voor een woningaanpassing is opgelegd voor een periode langer dan drie jaar, ontvangen een herzieningsbeschikking. Via deze beschikking wordt de duur van de eigen bijdrage alsnog tot drie jaren beperkt.

8. Aanpassing maximumtermijn voor inning eigen bijdrage hulpmiddel in bruikleen

Bij het in bruikleen verstrekken van een hulpmiddel (scootermobiel, traplift etc.) wordt op dit moment van de gebruiker een eigen bijdrage gevraagd gedurende 'de gebruiksduur' van dat middel. De gebruiksduur is de termijn waarin, bij normaal gebruik, over het algemeen van het betreffende middel gebruik kan worden gemaakt.

In de praktijk wordt deze maximumtermijn voor inning van de eigen bijdrage dikwijls als onduidelijk en/of onbillijk ervaren. Dit doet zich onder andere voor als eerder gebruikt hulpmiddel opnieuw in bruikleen worden verstrekt (wat bijvoorbeeld bij scootermobielen regelmatig voor komt), en wanneer het hulpmiddel als gevolg van een verslechterde medische situatie vervangen moet worden door een ander hulpmiddel (waardoor de termijn opnieuw in werking treedt).

In de conceptverordening is de termijn voor inning van een eigen bijdrage voor een hulpmiddel in bruikleen gelijk gesteld aan de periode waarin daadwerkelijk van dat middel gebruik wordt gemaakt. Deze bepaling is duidelijker en ons inziens billijker omdat van iedere gebruiker een eigen bijdrage wordt gevraagd (zie ook punt 9). Bovendien worden de mogelijkheden, die de Wmo biedt voor het vragen van eigen bijdragen, beter benut.

9. Aanpassing van de overgangsbepaling eigen bijdrage hulpmiddelen

De huidige regeling bevat een overgangsbepaling voor het vragen van eigen bijdragen voor hulpmiddelen (scootermobielen, trapliften etc). Op grond van deze bepaling worden geen

eigen bijdragen gevraagd voor hulpmiddelen die vóór 2007 in het kader van de vroegere Wvg zijn verstrekt.

De Wvg kende geen eigen bijdrage voor hulpmiddelen. Bij invoering van de overgangsbepaling werden bestaande rechten in stand gelaten. Bovendien was het op 1 januari 2007 invoeren van een eigen bijdrage, voor alle gebruikers van hulpmiddelen, destijds praktisch gezien niet uitvoerbaar.

Op grond van de huidige overgangsbepaling kan van een grote groep gebruikers van hulpmiddelen geen eigen bijdrage worden gevraagd. Van een deel van hen wordt inmiddels wel die bijdrage gevraagd. Bij deze gebruikers was sprake van een wijziging van medische omstandigheden, waardoor er op grond van de Wmo een ander type hulpmiddel moest worden verstrekt.

In de conceptverordening is de overgangsregeling aangepast, en ontstaat de mogelijkheid vanaf 1 januari 2011 een eigen bijdrage te vragen van alle gebruikers van hulpmiddelen. Voor de datum 1 januari 2011 is gekozen vanwege zorgvuldigheid vereisten. Met het vragen van een eigen bijdrage van alle gebruikers wordt op dit gebied iedereen gelijk behandeld (zie ook punt 8). Bovendien worden de mogelijkheden, die de Wmo voor het vragen van eigen bijdragen biedt, beter benut.

10. Laten vervallen van de eigen bijdrage bij woningaanpassingen tot € 1.500,-

Op dit moment bestaat de mogelijkheid voor een kleine woningaanpassing een eigen bijdrage te vragen.

Via het rapport Lexnova zijn een aantal aanbevelingen gedaan om de administratieve lasten voor burgers te verminderen. Eén van die aanbevelingen is af te zien van het vragen van een eigen bijdrage voor kleine woningaanpassingen. Dergelijke voorzieningen kunnen daarmee eenvoudiger worden verleend.

De aanbeveling van Lexnova is doorgevoerd in deze conceptverordening. Voorgesteld wordt geen eigen bijdrage te vragen woningaanpassingen en losse woonvoorzieningen die minder kosten dan € 1.500, -. (Hiernaast wordt ook de procedure voor deze woonvoorzieningen vereenvoudigd.)

Uit een globale inventarisatie blijkt, dat aan het laten vervallen van de eigen bijdrage voor woningaanpassingen en losse woonvoorzieningen tot € 1.500, - voor onze gemeente slechts beperkte financiële consequentie zijn verbonden. De burgers die op dergelijke voorzieningen zijn aangewezen, blijken dat vaak ook op huishoudelijk hulp te zijn. Het gaat daarmee om mensen die al een eigen bijdrage betalen tot het wettelijk vastgestelde maximum bedrag.

11. Verwijdering onvolkomenheden

Tot slot kent de huidige regeling enkele juridische onvolkomenheden. Voorbeelden hiervan zijn de domiciliebepaling (artikel 2, lid 2 sub b van de Verordening) en de terugvorderingbepaling PGB (artikel 2.4. lid 5 van het Besluit). In de conceptverordening zijn dergelijke onvolkomenheden gerepareerd.